



# ज्ञानसागर कोचिंग क्लासेस, अहमदनगर

द्वितीय सत्र परीक्षा

इयत्ता- ७ वी (मराठी माध्यम)

विषय - सामान्य विज्ञान

प्रकरण - 10 ते 18

वेळ - ३ तास

गुण - ८०

- प्र. 1 अ) गाळलेल्या जागा भरा. 4**
- 1) बासरीतून ध्वनी निघतांना ..... चे कंपन होते.
  - 2) आकाशात वीज दिसल्यानंतर खूप वेळाने तिचा ..... ऐकू येतो.
  - 3) घर्षणाने ..... कण स्थलांतरित होतात.
  - 4) ..... च्या सहाय्याने अमीबा पुढे सरकतो.
- ब) जोड्या लावा. 4**
- | 'अ' गट          | 'ब' गट           |
|-----------------|------------------|
| 1) लिंबू        | अ) गलगंड         |
| 2) आयोडिन       | ब) सायट्रीक आम्ल |
| 3) ध्वनीप्रदूषण | क) तांबे         |
| 4) तडितवाहक     | ड) गोंगाट        |
- क) चुक की बरोबर ते लिहा. 4**
- 1) प्रकाशाप्रमाणे ध्वनीचे ही परावर्तन होते.
  - 2) अणुवर धन किंवा ऋणप्रभार असतो.
  - 3) पाण्यात भिजवलेल्या मनुका काही तासांनी फुगलेल्या दिसतात.
  - 4) पदार्थातील भेसळ ओळखणे सहज शक्य होते.
- ड) गटात न बसणारा शब्द ओळखा. 4**
- 1) MgO, CaO, H<sub>2</sub>O, Na<sub>2</sub>O
  - 2) मेंदू, चेतारजू, चेतातंतू, पुंज
  - 3) बोरिक आम्ल, सायट्रीक आम्ल, व्हिनेगार, हायड्रोक्लोरिक आम्ल
  - 4) शेंगदाणे, खोबरं, तीळ, आंडे
- प्र. 2 अ) खालील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) 6**
- 1) सतारीच्या तारा छेडल्या की स्वर का उमटतात ?
  - 2) सोनार ही पद्धत कशाशी निगडित आहे ?
  - 3) चर्मवाद्यातून ध्वनी कसा निर्माण होतो ?
  - 4) घर्षणाने होणा-या प्रभाराला स्थितीका विद्युत्प्रभार का म्हणतात ?
  - 5) समतोल आहार म्हणजे काय ?
  - 6) अन्नपदार्थ टिकविणे का जरुरीचे आहे.
  - 7) कोणत्या पदार्थात लोह मोठ्या प्रमाणात असते.
- ब) रासायनिक समीकरणे सोडवा. (कोणतेही तीन) 6**
- 1)  $2Mg + O_2 \rightarrow \dots\dots\dots$
  - 2)  $MgO + \dots\dots\dots Mg(OH)_2$
  - 3)  $\dots\dots\dots + H_2O \rightarrow H_2SO_3$
  - 4)  $HCl + NaOH \rightarrow \dots\dots\dots + H_2O$
  - 5)  $NH_4OH + HCl \rightarrow \dots\dots\dots + \dots\dots\dots$
  - 6)  $\dots\dots\dots + \dots\dots\dots \rightarrow SO_2$
- क) फरक स्पष्ट करा. (कोणतेही दोन) 4**
- 1) आम्ल आणि आम्लारी
  - 2) गोंगाट आणि संगीत
  - 3) संतुलीत आहार आणि पौष्टिक आहार

- प्र. 3 अ) शास्त्रीय कारणे लिहा. (कोणतेही तीन) 6**
- 1) तांब्याच्या दांडीवर प्रभार निर्माण होत नाही.
  - 2) पाण्यात भिजवलेल्या मनुका काही तासांनी फुगतात.
  - 3) दूध वारंवार उकळावे लागते.
  - 4) मादक द्रव्याच्या सेवनाने विपरित परिणाम होतात.
  - 5) पाण्याला वैश्विक द्रावण म्हणतात.
- ब) आकृत्या काढा. (कोणतेही तीन) 6**
- 1) आंदोलन काल मोजणी
  - 2) सुवर्णपत्र विद्युतदर्शी
  - 3) विद्युत प्रवर्तन
  - 4) ध्वनीच्या प्रसारणाला माध्यमाची आवश्यकता असते
  - 5) वनस्पतींना अन्न तयार करण्यासाठी कार्बन डायऑक्साईडची आवश्यकता असते.
- क) खालील प्रश्नांची उत्तरे एका वाक्यात लिहा. (कोणतेही चार) 4**
- 1) फुलपाखराचे अन्न कोणते?
  - 2) चोथायुक्त पदार्थ कोणते?
  - 3) शरीरातील पेशी ग्लुकोजचा उपयोग कशासाठी करतात?
  - 4) 'सी' जीवनसत्त्वाच्या अभावामुळे कोणता विकार होतो?
  - 5) मानेत असणा-या अवटू ग्रंथीतून कोणते संप्रेरक स्रवते ?
  - 6) फॉस्फरस कोणकोणत्या अन्नपदार्थात असते?
- प्र. 4 अ) टिपा लिहा. (कोणतेही तीन) 6**
- 1) अंतःस्रावी संस्था
  - 2) मृतसमुद्र
  - 3) धुम्रपानाचे दुष्परिणाम
  - 4) अन्नातील भेसळ
  - 5) त्रुटीजन्य विकार
- ब) व्याख्या लिहा. (कोणतेही तीन) 6**
- 1) प्रतिक्षिप्त क्रिया
  - 2) सात्मीकरण
  - 3) समस्थिती
  - 4) संप्रेरके
  - 5) आम्लारीधर्मी क्षार
- क) कार्य कोणते ते लिहा (कोणतेही दोन) 4**
- 1) अपवादी चेतातंतु
  - 2) संप्रेरके
  - 3) फॉस्फरस
  - 4) तडितवाहक
  - 5) विद्युतदर्शी
- प्र. 5 अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) 6**
- 1) लिटमस दर्शकाने आम्ल किंवा आम्लारी कसे ओळखतात?
  - 2) पाण्याचे असंगत आचरण म्हणजे काय?
  - 3) सजीव वातावरणातील बदलांनुसार जीवनप्रक्रियेत बदल करतात, हे उदाहरणाने स्पष्ट करा.
  - 4) लहान बाळांना थोडा वेळ कोवळ्या सूर्यप्रकाशात नेण्याचा सल्ला का दिला जातो?
  - 5) रेफ्रिजरेटरमध्ये अन्नपदार्थ सुरक्षित का राहतात?
- ब) थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) 6**
- 1) प्रकाश-संश्लेषण क्रियेचे थोडक्यात वर्णन करा.
  - 2) तडितवाहक यावर टिप लिहा.
  - 3) वैद्यकीय आणि इतर शास्त्रांत श्राव्यातील ध्वनीचा उपयोग कसा केला जातो, ते सांगा.
  - 4) मानवी पचनसंस्थेतील तोंड व लहान आतडे या भागांचे कार्य स्पष्ट करा.
  - 5) प्रथिनांची कार्ये लिहा.
- क) खालीलपैकी एका प्रयोगाचे आकृतीसह वर्णन करा. 4**
- 1) आंदोलन काल दोलकाच्या लांबीवर अवलंबून असतो, हे सिद्ध करणारा प्रयोग लिहा.
  - 2) ध्वनीलहरींच्या परावर्तनाचा अभ्यास करणारा प्रयोग लिहा.